

درس سیزدهم: خوان هشتم

قلمرو زبانی: معنی واژه، املا و دستور

معنی واژه:

- ۱- هفت خوان را... / آن هریوه خوب و پاک آیین روایت کرد **هروی، منسوب به هرات** (خ ۹۹ انسانی)
- ۲- با صدایی مرتعش، لحنی رجز مانند و درد آلود / خواند **دارای ارتعاش، لرزنده** (دی ۹۹)
- ۳- با توجه به معنی، واژه درست را انتخاب کنید. **داشتم می گفتم آن شب نیز / سرمای دی بیدها می کرد. (سورت - صورت)** (دی ۹۸)

املا:

- ۱- در عبارت زیر یک نادرستی املايي دیده می شود آن را؛ بیابید و درستش را بنویسید. (خ ۹۸)

■ شیرمرد عرصه ناوردهای حول / طعمه دام و دهان خوان هشتم بود **حول: هول**

- ۲- در عبارت زیر، املاي درست واژه را از داخل کمانک انتخاب کنید. (ش ۹۸)

■ خوان هفتم را / ... / آن (هریوه / حریوه) خوب و پاک آیین روایت کرد

- ۱- متضاد واژه «یکرنگی» در کدام گزینه دیده می شود؟
گزینه یک (با واژه تزویر) (خ ۹۹ تجربی و ریاضی)
- الف) که نایستی بگوید هیچ / بس که بی شرمانه و پست است این تزویر
ب) ور بپرسی راست، گویم راست / قصه بی شک راست می گوید
ج) و صدای شوم و نامردانه اش در چاهسار گوش می پیچید
د) خواه روز صلح و بسته مهر را پیمان / خواه روز جنگ و خورده بهر کین سوگند
- ۲- در سروده «رخش بی مانند، با هزارش یادبود خوب خوابیده است»،
الف) در گروه اسمی «هزارش یادبود خوب»، هسته گروه اسمی را تعیین کنید. **یادبود**
ب) در گروه اسمی «رخش بی مانند»، نوع وابسته پسین را بنویسید. **صفت**
- ۳- در هر یک از گروه های اسمی زیر، نوع وابسته های پیشین و پسین مشخص شده را بنویسید. (دی ۹۹)
- الف) رخش رخشنده **صفت بیانی** (ب) آخرین اندیشه ها: **صفت شمارشی**

قلمرو ادبی (آرایه های ادبی)

- ۱- در تشبیه به کار رفته در سروده زیر، مشبه و مشبه به را مشخص کنید. (دی ۹۸)
- «آن خداوند و سوار رخس بی مانند / آن که هرگز - چون کلید گنج مروارید - گم نمی شد از لبش لبخند»
مشبه: لبخند / مشبه به: کلید گنج مروارید یا کلید
- ۲- در سروده «مرد نقال - آن صدایش گرم / نایش گرم / آن سکوتش ساکت و گیرا / و دمش، چونان حدیث آشنایش گرم - راه می رفت و سخن می گفت /»
الف) در ترکیب «صدایش گرم» کدام آرایه ادبی وجود دارد؟ **حس آمیزی**
ب) واژه های «نای» و «دم» کدام آرایه ادبی را ایجاد کرده است؟ **مجاز** (خ ۹۹ تجربی و ریاضی)
- ۳- زمینه حماسی متناسب با شعر زیر را از کمانک مقابل آن انتخاب کنید. (ش ۹۹)
- « همگنان خاموش / گرد بر گردش به کردار صدف بر گرد مروارید / پای تا سر گوش» (خرق عادت - **داستانی**)
- ۴- مشبه و مشبه به را در سروده زیر معلوم کنید. (دی ۹۹)
- « همگنان خاموش / گرد بر گردش به کردار صدف بر گرد مروارید » **همگنان: مشبه / صدف: مشبه به**

قلمرو فکری: معنی و مفهوم نظم و نثر، درک مطلب و تناسب معنایی

- ۱- در بُن این چاه آبش زهر شمشیر و سنان، گم بود: رستم در ته چاهی که به جای آب، شمشیر و سرنیزه زهر آلود داشت، گم شده بود. (خ ۹۸)
- ۲- این [شعر] عیار مهر و کین مرد و نامرد است: این شعر من ملاک سنجش محبت و دشمنی مردان و نامردان است. (ش ۹۸)
- ۳- شیرمرد عرصه ناوردهای هول / ... / طعمه دام و دهان خوان هشتم بود: رستم، پهلوان میدان نبردهای ترسناک، در چاه (دام مرگ) گرفتار شده بود. (خ ۹۹ تجربی و ریاضی)
- ۴- آری اکنون تهمتن ... / در بن این چاه آبش زهر شمشیر و سنان گم بود: اکنون رستم، در (ته) این چاهی که به جای آب، زهر شمشیر و نیزه داشت، گرفتار شده بود. (ش ۹۹)
- ۴- در شعر «این نخستین بار شاید بود / کان کلید گنج مروارید او گم شد»، منظور از «کلید گنج مروارید» چیست؟ **لبخند** (ش ۹۸)
- ۵- با توجه به سروده «شعر نیست؛ / این عیار مهر و کین مرد و نامرد است / بی عیار و شعر محض خوب و خالی نیست»